

Miről kell tájékoztatnunk az adatkezeléseinkben érintett személyeket?

„Sokkal több mindenről, mint azt valaha is képzelnénk!”

szerző: dr. Albert Ágota a MÁOK adatvédelmi tisztségviselője

A tájékoztatási kötelezettségünket jogszabály írja elő és azt is, hogy mennyi ideig vagyunk kötelesek erre:

- ✓ a személyes adatok esetében öt évnél,
- ✓ különleges adatok esetében pedig húsz évnél

rövidebb időtartamban nem állapíthatjuk meg ezen kötelezettségünk időtartamát.

Ha már szóba került, mi számít különleges adatnak?

A faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok.

Amennyiben tájékoztatási kérelem érkezik hozzánk,

- ✓ a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 25 napon belül,
- ✓ közérthető formában,
- ✓ az érintett erre irányuló kérelme esetén írásban

vagyunk kötelesek megadni a tájékoztatást. Viszont, ha bizonyítani akarjuk, hogy kötelezettségünknek eleget tettünk, akkor **jobb, ha írásban válaszolunk arra, ami írásban érkezett hozzánk.**

Ezt a tájékoztatást **ingyenesen kell megadnunk abban az esetben, ha** a tájékoztatást kérő a folyó évben azonos adatkörre vonatkozóan tájékoztatási kérelmet még nem nyújtott be hozzánk. A jogszabályalkotó azonban felkészült a visszaesőkre is, így egyéb esetekben költségtérítést állapíthatunk meg, melynek mértékét a köztünk és a tájékoztatást kérő érintett között létrejött szerződés is rögzítheti. Azonban ha jogellenesen kezeltük az adatokat, vagy a tájékoztatás kérése helyesbítéshez vezetett, a már megfizetett költségtérítést vissza kell térítenünk.

A tájékoztatást csak jogszabályban foglalt esetekben tagadhatjuk meg, ebben az esetben írásban kell közölnünk az érintettel, hogy a felvilágosítás megtagadására a vonatkozó törvény mely rendelkezése alapján került sor és egyben tájékoztatnunk kell az érintettet a bírósági jogorvoslat, valamint a Hatósághoz fordulás lehetőségéről is.

Arra azonban vigyázzunk, a jelenleg hatályban lévő szabályozás szerint **az elutasított kérelmekről a Hatóságot évente tájékoztatnunk kell** (mindig a tárgyévet követő év január 31-éig), illetve **az elutasított kérelmekről nyilvántartást kell vezetnünk**.

Rendelkezésre bocsátandó információk, amennyiben a személyes adatokat az érintettől gyűjtjük:

Ha az érintettre vonatkozó személyes adatokat az érintettől gyűjtjük, a személyes adatok megszerzésének időpontjában az érintett rendelkezésére kell bocsátanunk a következő információk mindegyikét:

- a) adataink és elérhetőségünk (nevünk, e-mail címünk és postai elérhetőségünk, telefonszámunk, honlapunk címe),
- b) a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelésünk jogalapja,
- c) ha az adatkezelés a mi szervezetünk vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges (kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek), abban az esetben a mi vagy harmadik fél jogos érdekei,
- d) adott esetben a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái, ha van ilyen,
- e) adatkezelésre és adatfeldolgozásra jogosult személy,
- f) adott esetben annak ténye, hogy harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére kívánjuk-e továbbítani a személyes adatokat,
- g) az érintettre nézve tisztességes és átlátható adatkezelés biztosításához szükséges következő kiegészítő információkat:
 - a személyes adatok tárolásának időtartamát, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjait,
 - az érintett azon jogát, hogy kérelmezheti a rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását és tiltakozhat az ilyen személyes adatok kezelése ellen,
 - az érintett adathordozhatósági jogát (amennyiben az adott esetben van neki ilyen),
 - jogszabály által meghatározott esetekben a hozzájárulás bármely időpontban való visszavonásához való jogát, amely nem érinti a visszavonás előtt a hozzájárulás alapján végrehajtott adatkezelésünk jogszerűségét,
 - a felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának jogát,
 - azt, hogy a személyes adat szolgáltatása jogszabályon vagy szerződéses kötelezettségen alapul vagy szerződés kötésének előfeltétele-e, valamint hogy az érintett köteles-e a személyes adatokat megadni, továbbá hogy

milyen lehetséges következményeikkel járhat az adatszolgáltatás elmaradása,

- az automatizált döntéshozatal tényét, ideértve a profilalkotást is, valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozó érthető információkat, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír (GDPR 13. cikk (1)-(2) bekezdés).

Amennyiben a személyes adatokon a megszerzésük céljától eltérő célból további adatkezelést kívánunk végezni, a további adatkezelést megelőzően tájékoztatni kell az érintettet erről az eltérő célról és a jelen pontban említett minden releváns kiegészítő információról. Nem kell az érintettet tájékoztatni, ha és amilyen mértékben az érintett már rendelkezik az információkkal (GDPR 13. cikk (3)-(4) bekezdés).

Milyen eltérő adatkezelési cél lehetséges? Például ha az ügyfeleinknek hírlevelet szeretnénk küldeni, akkor hiába van meg az e-mail címük, erre az adatkezelési célú adatkezelésre külön hozzájárulást kell kérnünk.

Rendelkezésre bocsátandó információk, ha a személyes adatokat nem az érintettől szereztük meg:

Amennyiben a személyes adatokat nem az érintettől szereztük meg, abban az esetben az érintett rendelkezésére kell bocsátanunk a következő információkat:

- a) nevünk és elérhetőségeink,
- b) az adatvédelmi tisztviselőnk elérhetősége (ha van ilyenünk),
- c) a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelésünk jogalapja,
- d) az érintett személyes adatok kategóriái,
- e) a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái (ha van ilyen),
- f) az adatok továbbításának ténye, címzettjei,
- g) az érintettre nézve tisztességes és átlátható adatkezelés biztosításához szükséges következő kiegészítő információkat:
 - a személyes adatok tárolásának időtartama, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjai,
 - ha az adatkezelés a mi vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges (kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek), abban az esetben a mi vagy harmadik fél jogos érdekei,

- az érintett azon jogát, hogy kérelmezheti tőlünk a rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását, és tiltakozhat a személyes adatok kezelése ellen,
- az adathordozhatósághoz való jogát (ha az adott esetben van neki ilyen),
- jogszabály által meghatározott esetekben a hozzájárulás bármely időpontban való visszavonásához való jogát, amely nem érinti a visszavonás előtt a hozzájárulás alapján végrehajtott adatkezelésünk jogszerűségét,
- felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának jogát,
- a személyes adatok forrását és adott esetben azt, hogy az adatok nyilvánosan hozzáférhető forrásokból származnak-e, és
- az automatizált döntéshozatal tényét (ideértve a profilalkotást is), valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozó érthető információkat, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír (GDPR 14. cikk (1)-(2) bekezdés).

Ezt a tájékoztatást az alábbiak szerint kell megadnunk:

- a) a személyes adatok kezelésének konkrét körülményeit tekintetbe véve a személyes adatok megszerzésétől számított észszerű határidőn, de legkésőbb 25 napon belül (például valaki bepanaszolt a Kamaránál egy kamarai tagot és a panaszában a bizonyítás érdekében megadta még két lehetséges tanú adatait)
- b) ha a személyes adatokat az érintettel való kapcsolattartás céljára használjuk, abban az esetben legalább az érintettel való első kapcsolatfelvétel alkalmával (például egy probléma lerendezése érdekében felvesszük a kapcsolatos egy állatvédő szervezet vezetőjével), vagy
- c) ha várhatóan más címmel is közlik az adatokat, legkésőbb a személyes adatok első alkalommal való közzétevésekor (GDPR 14. cikk (3) bekezdés).

Amennyiben a személyes adatokon a megszerzésük céljától eltérő célból további adatkezelést kívánunk végezni, a további adatkezelést megelőzően tájékoztatnunk kell az érintettet erről az eltérő célról és a jelen pontban említett minden releváns kiegészítő információról. (GDPR 14. cikk (4) bekezdés).

Fontos, hogy a jogszabályban foglalt határidőket mindig betartsuk.

Nem kell az érintettet tájékoztatnunk, ha

- a) az érintett már rendelkezik az információkkal,
- b) a szóban forgó információk rendelkezésre bocsátása lehetetlennek bizonyul vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényelne,
- c) az adat megszerzését vagy közzétételét kifejezetten előírja olyan jogszabály, amely az érintett jogos érdekeinek védelmét szolgáló megfelelő intézkedésekről rendelkezik, vagy

- d) a személyes adatoknak valamely jogszabályban előírt szakmai titoktartási kötelezettség alapján (ideértve a jogszabályon alapuló titoktartási kötelezettséget is), bizalmasnak kell maradnia (GDPR 14. cikk (5) bekezdés).

Amennyiben az adatgyűjtés céljától eltérő célból történő adatkezelés nem az érintett hozzájárulásán vagy valamely vonatkozó jogszabályon alapul, annak megállapításához, hogy **az eltérő célú adatkezelés összeegyeztethető-e azzal a céllal, amelyből a személyes adatokat eredetileg gyűjtöttük, az alábbiakat kell irányadónak vennünk:**

- a) a személyes adatok gyűjtésének céljai és a tervezett további adatkezelésünk céljai közötti esetleges kapcsolatokat,
- b) a személyes adatok gyűjtésének körülményeit, különös tekintettel az érintettek és a szervezetünk közötti kapcsolatokra,
- c) a személyes adatok jellegét, különösen pedig azt, hogy a személyes adatok különleges kategóriáinak kezeléséről van-e szó,
- d) azt, hogy az érintettekre nézve milyen esetleges következményekkel járna az adatok tervezett további kezelése,
- e) megfelelő garanciák meglétét, ami jelenthet titkosítást vagy álnevesítést is.

Az érintett hozzáférési joga

Az érintett jogosult arra, hogy visszajelzést kapjon tőlünk, személyes adatainak kezelése folyamatban van-e nálunk, és amennyiben ilyen adatkezelés folyamatban van, jogosult arra, hogy a személyes adatokhoz és a következő információkhoz hozzáférést kapjon:

- a) az adatkezelés céljai,
- b) az érintett személyes adatok kategóriái
- c) azon címzettek vagy címzettek kategóriái, akikkel, illetve amelyekkel a személyes adatokat közöltük vagy közölni fogjuk, ideértve különösen a harmadik országbeli címzetteket illetve a nemzetközi szervezeteket,
- d) adott esetben a személyes adatok tárolásának tervezett időtartama, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjai
- e) az érintett azon joga, hogy kérelmezheti tőlünk a rá vonatkozó személyes adatok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását és tiltakozhat az ilyen személyes adatok kezelése ellen,
- f) felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának joga,
- g) ha az adatokat nem az érintettől gyűjtöttük, abban az esetben a forrásukra vonatkozó minden elérhető információ,
- h) az automatizált döntéshozatal tényét (ideértve a profilalkotást is), valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozó érthető

információkat, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír.

Ha a személyes adatokat harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére továbbítottuk, az érintett jogosult arra, hogy tájékoztatást kapjon a továbbításra vonatkozóan az GDPR 46. cikke szerinti megfelelő garanciákról.

Másolat igénylésére vonatkozó jog

Az adatkezelés tárgyát képező személyes adatok másolatát az érintett rendelkezésére kell bocsátanunk. Az érintett által kért további másolatokért adminisztratív költségeken alapuló, észszerű mértékű díjat számíthatunk fel. Ha az érintett elektronikus úton nyújtotta be hozzánk a kérelmét, az információt széles körben használt elektronikus formátumban kell rendelkezésére bocsátanunk, kivéve akkor, ha másként kéri.

A másolat igénylésére vonatkozó jog **nem érintheti hátrányosan mások jogait és szabadságait** (GDPR 15. cikk) – azaz minden esetben vigyázzunk arra, hogy csak az érintett személyes adatai legyenek láthatóak és értelmezhetőek a kiadott másolatban. Arra is ügyeljünk, hogy a másolatban – akár papír alapú, akár elektronikus is az – az abban szereplő eredeti, ám általunk kitakart információk ne legyenek helyreállíthatóak. Fektessünk energiát a jogszabálynak megfelelésbe és ne legyünk lusták, azaz

- ✓ ne fessük le fehér festékkel, vagy ne satírozzuk ki a személyes adatokat az úgy ki, hogy a fény felé tartva olvasható legyen a kitakart rész, illetve
- ✓ az sem jó megoldás, ha nagyon hosszú vagy nagyon rövid nevet takarunk ki, mivel egy névsorral összevetve a kitakart karakterek száma is hordozhat információt (például kevés taggal rendelkező területi kamarai szervezet tagja könnyedén azonosítható lesz),
- ✓ elektronikus másolatban ne maradjanak benne olyan védendő személyes adatok, amelyek ugyan elsőre nem láthatóak, ám keresőprogram nem megjelenített kísérőinformációként megtalálja azokat. A leghelyesebben akkor járunk el, ha a dokumentumot kinyomtatjuk és visszaskenneljük, így egészen biztosan nem marad benne rejtett, a másolat címzettjére nem tartozó személyes adat, valamint
- ✓ mielőtt nekiállunk másolatot készíteni, feltétlen olvassuk el a NAIH anonimizálásra vonatkozó iránymutatását.

A lehetséges helyes megoldásokról a NAIH külön útmutatást adott ki, olvasmányos formában, tele jó és rossz példákkal. **Mindazoknak, akiknek másolatot kell kiadnia, az iránymutatás nem ajánlott, hanem kötelező olvasmány és erőteljesen ajánlott az iránymutatásban megfogalmazott tanácsokat betartani:** https://www.naih.hu/files/2014_02_03_anonimizalas_gyak_utm.pdf

